

การวิเคราะห์ศักยภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออก
ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

An Analysis of Potency and Success Factors in Logistics Export Operation
of Community Enterprise in Amphur Muang Uttaradit Province

ภัทรธร ฟองสินธุ์^{1*} และปริญญ์ ดิรัศมี²

^{1, 2} มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Patorn Fongsin^{1*} and Prinya Deerasmee²

^{1, 2} Uttaradit Rajabhat University

* E-mail: f.patorn@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์ศักยภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เพื่อหาศักยภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้ว จำนวน 123 ราย จากจำนวนประชากรทั้งหมด 172 ราย ผลจากการวิจัยพบว่า โดยศักยภาพที่มีความพร้อมสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ คุณภาพของถนนเพื่อการส่งออก การบรรจุหีบห่อ และคุณภาพของบรรจุภัณฑ์สำหรับการส่งออก ตามลำดับ ส่วนศักยภาพที่มีความพร้อมต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้า กฎระเบียบด้านการส่งออก และการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ พันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจกับผู้นำวัยวุฒิ และการวางแผนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามลำดับ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือในด้านการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานเพื่อการส่งออก มากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน

คำสำคัญ: ศักยภาพ, ปัจจัยสู่ความสำเร็จ, โลจิสติกส์การส่งออก

Abstract

This study aims to find the potency and success factors in logistics export operation of community enterprise in Amphur Muang Uttaradit Province. The sample size of this study is 123 persons from 172 persons those were registered member of community enterprise in Amphur Muang Uttaradit. The results found that 3 first order of potency in logistics export operation of community enterprise in Amphur Muang Uttaradit are road structure, external appearance packaging and quality of packaging for exporting. And three first order of

potency in logistics export operation of community enterprise in Amphur Muang Uttaradit are location warehouse/distribution planning, knowledge of export regulations and an analysis transportation cost. For success factors, three first orders are mission/goal/objective of community enterprise, the relationship between community enterprise and suppliers and planning operation cost. In addition to the most assistance requirements of government is exporting technology and next below is development of Infrastructure.

Keywords: Potency, Success Factors, Logistics Export

1. บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเข้าและการส่งออก อัตราภาษีที่ต่ำจะส่งผลดีในด้านต้นทุนของวัตถุดิบที่จะมีราคาถูกลงซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตต่ำลงด้วย ช่วยกระตุ้นให้มีการลงทุนจากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้มีตลาดทางการค้าที่กว้างขึ้น และช่วยลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกให้เหลือน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้ประกอบการบางส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า คือ กลุ่มของผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าเพื่อขายในประเทศซึ่งจะต้องแข่งขันกับสินค้านำเข้าที่ราคาถูกลง ทำให้ต้องปรับตัวรับการแข่งขันที่เข้มข้นขึ้น อีกทั้งผู้ประกอบการที่เพิ่งเกิดใหม่หรือยังไม่มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกอย่างเพียงพอจะได้รับผลกระทบจากประเทศสมาชิกในเขตการค้าเสรีที่มีสินค้าที่ราคาถูกกว่า ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้า คือ ผู้ที่สามารถปรับตัวและพัฒนาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง และใช้โอกาสที่ได้รับให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กภายในชุมชน มีกระบวนการคิด การจัดการ ผลิต และทรัพยากรทุกขั้นตอนโดยอาศัยภูมิปัญญาขององค์กรชุมชนหรือเครือข่ายขององค์กรชุมชนเป็นหลัก วัตถุประสงค์ที่ต้องการรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือกันในการดำเนินกิจการต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นการประกอบการ บริหารจัดการเชิงธุรกิจ เพื่อสร้างรากฐานความมั่นคงให้สมาชิก โดยจังหวัดอุดรดิตถ์มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่จดทะเบียนแล้ว ข้อมูล ณ วันที่ 4 มกราคม 2561 จำนวนทั้งสิ้น 1,291 แห่ง จำนวนสมาชิก รวม 18,533 คน โดยปัจจุบันสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักในกลุ่มผู้บริโภคทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการขยายตลาดของผลิตภัณฑ์จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรดิตถ์จึงได้มีการกำหนดแนวโน้มทิศทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจังหวัดอุดรดิตถ์ให้มีโอกาสในการจำหน่ายสินค้าไปยังต่างประเทศ และข้อได้เปรียบด้านพื้นที่ของจังหวัดอุดรดิตถ์ที่มีชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีจุดผ่านแดนถาวรภูคู้เป็นช่องทางสำคัญที่ในการเชื่อมระเบียงเศรษฐกิจ 4 เส้นทาง ได้แก่ ระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก ระเบียงเศรษฐกิจเชียงใหม่-ภูคู้-เวียงจันทน์

และระเบียบเศรษฐกิจพม่า-ไทย-ลาว ทำให้โอกาสทางการขยายตัวของตลาดของผลิตภัณฑ์จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดอุตรดิตถ์ไปยังต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านมีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ศักยภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกเป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นประการหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานด้านการส่งออก ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการทั้งผู้ที่เคยส่งออกและยังไม่เคยส่งออกทราบถึงจุดอ่อนและจุดแข็งในการดำเนินงานและสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น นอกจากนี้การพิจารณาถึงปัจจัยที่จะทำให้การดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของผู้ประกอบการประสบความสำเร็จจะเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกต่อไป

2. ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาศักยภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

2.1 ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการวิจัยคือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้วในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 172 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์, 2561)

กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้วในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 123 ราย โดยวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกของแต่ละหน่วยของกลุ่มตัวอย่างเกิดจากการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan, 1970 อ้างถึงใน ชีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% และระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 5%

2.2 ขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ครอบคลุมเนื้อหาด้านการประเมินศักยภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

2.3 ขอบเขตของพื้นที่ในการวิจัย

ศึกษาเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้วในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

3. วัสดุและอุปกรณ์

3.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ ที่มีระบบปฏิบัติการ Windows XP

3.2 เครื่องคำนวณ

3.3 เครื่องพิมพ์

4. วิธีการวิจัย

4.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามรายการ (Check List) และเติมคำในช่องว่าง โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังต่อไปนี้

4.1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออก การวิเคราะห์ศักยภาพ และการวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

4.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามรายการ (Check List) และเติมคำในช่องว่าง สำหรับการรวบรวมข้อมูลทั่วไปและข้อมูลกิจกรรมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

4.1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

4.1.4 ตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence)

4.1.5 ทำการเก็บข้อมูลเบื้องต้น จำนวน 10 ชุด เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากนั้นทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ที่ชี้ว่าสเกลน่าเชื่อถือควรมีค่ามากกว่า 0.7 (George & Mallery, 2003)

จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้ไปทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.2 การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้วในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 123 ราย โดยผู้วิจัยให้ผู้ช่วยงานวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนหนึ่ง

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางค่าร้อยละทางสถิติ

4.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางค่าร้อยละทางสถิติ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3.3 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางค่าร้อยละทางสถิติ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3.4 การวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางค่าร้อยละทางสถิติ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

ข้อมูลผลการวิจัยในครั้งนี้ได้มาจากการตอบแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 123 คน ซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยผลการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 แสดงว่าข้อคำถามที่ใช้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกข้อ และเมื่อนำแบบสอบถามที่ได้ไปทำการเก็บข้อมูลเบื้องต้นกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ชุด เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.87 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ

ผลการวิจัยการวิเคราะห์ศักยภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่ได้มาจากการตอบแบบสอบถามจำนวน 123 คน แบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และข้อมูลการส่งผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 123 คน มีจำนวนเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน คือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.41 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 49.59

ผู้ตอบแบบสอบถามจะอยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี มากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 50.41 รองลงมาคือ อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.33

ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 39.02 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 28.49

ระยะเวลาในการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วง ระยะเวลามากกว่า 5 ปี มากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 60.16 รองลงมาคือ อยู่ในช่วง 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.84

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศ คือ คิดเป็นร้อยละ 95.93 สำหรับกลุ่มที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 4.07

5.2 การวิเคราะห์ความพร้อมด้านศักยภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

การวิเคราะห์ความพร้อมด้านศักยภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จะพิจารณาในด้านต่างๆ ดังนี้ พืชผลการ ครอบครองพื้นฐานการจัดส่งระหว่างประเทศ ความสามารถและคุณภาพโลจิสติกส์ การติดตามและตรวจสอบย้อนกลับ และการ

จัดส่งตรงตามเวลา โดยอ้างอิงหัวข้อให้สอดคล้องกับดัชนีชี้วัดผลงานโลจิสติกส์ (The Logistics Performance Index : LPI) โดยธนาคารโลก ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 1 ความพร้อมด้านศักยภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ศักยภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. พิธีการศุลกากร		
1.1 ความรู้ด้านพิธีการศุลกากร	3.00	1.00
1.2 การดำเนินงานด้านเอกสารการส่งออก	2.99	1.35
1.3 กฎระเบียบด้านการส่งออก	2.39	1.11
2. โครงสร้างพื้นฐาน		
2.1 คุณภาพของถนนเพื่อการส่งออก	3.41	0.66
2.2 คุณภาพของการขนส่งทางรถไฟเพื่อการส่งออก	3.00	1.42
3. การจัดส่งระหว่างประเทศ		
3.1 การคัดเลือกผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์/ตัวแทนส่งสินค้า	2.70	1.36
3.2 การประเมินผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์/ตัวแทนส่งสินค้า	2.79	1.28
3.3 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศ	2.41	1.12
4. ความสามารถและคุณภาพโลจิสติกส์		
4.1 การพยากรณ์ปริมาณความต้องการสินค้า	3.00	1.00
4.2 คุณภาพของบรรจุภัณฑ์สำหรับการส่งออก	3.21	0.87
4.3 การบรรจุหีบห่อ	3.30	0.78
4.4 การวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้า	2.30	1.19
4.5 การรับสินค้าคืนกรณีสินค้าบกพร่อง	2.59	1.12
4.6 การใช้เทคโนโลยีในการรับคำสั่งซื้อและกระบวนการควบคุมสินค้า	2.91	1.46
5. การติดตามและตรวจสอบย้อนกลับ		
5.1 การติดตามสินค้าหลังจากการจำหน่าย	2.82	1.25
5.2 ใช้เทคโนโลยีในการตามสินค้าหลังจากการจำหน่าย	2.48	1.29
5.3 กระบวนการในการตรวจสอบย้อนกลับ	2.68	1.36
5.4 กระบวนการในการแก้ปัญหาของสินค้าบกพร่องหลังการจำหน่าย	2.78	1.26
6. การจัดส่งตรงตามเวลา		
6.1 การจัดตารางการจัดส่งสินค้า	2.98	0.90
6.2 การใช้เทคโนโลยีในการติดตามสินค้าระหว่างการจัดส่ง	2.88	1.32
6.3 การประเมินประสิทธิภาพการจัดส่ง	3.18	1.34

จากตารางที่ 1 พบว่าศักยภาพที่มีความพร้อมสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ คุณภาพของถนนเพื่อการส่งออก มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 การบรรจุหีบห่อ มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 และคุณภาพของบรรจุภัณฑ์สำหรับการส่งออก มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และศักยภาพที่มีความพร้อมต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่ การวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้า มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 กฎระเบียบด้านการส่งออก มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 และการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศ มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.41

5.3 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จะพิจารณาจากปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ ความชัดเจนของแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม ความร่วมมือระหว่างคู่ค้าในโซ่อุปทาน การบริหารต้นทุนด้านโลจิสติกส์ การนำระบบเทคโนโลยีเข้าใช้ในการทำงาน และการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านโลจิสติกส์ โดยได้อ้างอิงหัวข้อจากปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการโลจิสติกส์ (สิทธิชัย ฝรั่งทอง, 2553) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยที่ทำให้การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ความชัดเจนของแผนกลยุทธ์ของกลุ่ม		
1.1 พันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่ม	3.49	0.68
1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุพันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่ม	3.20	0.60
2. ความร่วมมือระหว่างคู่ค้าในโซ่อุปทาน		
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจกับผู้นำรายวัตถุดิบ	3.31	0.64
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจกับลูกค้า	3.20	0.76
3. การบริหารต้นทุนด้านโลจิสติกส์		
3.1 การวางแผนค่าใช้จ่ายในดำเนินงาน	3.29	1.01
3.2 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	2.89	1.05
3.3 กระบวนการในการหาแนวทางในการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	3.24	0.98
4. การนำระบบเทคโนโลยีเข้าใช้ในการทำงาน		
4.1 การใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อวัตถุดิบ	2.79	0.99
4.2 การใช้เทคโนโลยีในการติดต่อกับลูกค้า	2.99	1.19
4.3 การใช้เทคโนโลยีในการติดตามสินค้าหลังการจำหน่าย	2.59	1.29
5. การบริหารทรัพยากรบุคคลด้านโลจิสติกส์		

ปัจจัยที่ทำให้การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5.1 การวางแผนกำลังคนในการดำเนินงาน	2.80	0.98
5.2 ความรู้และทักษะด้านการส่งออกของสมาชิกในกลุ่ม	2.49	0.93

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ พันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่ม มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจกับผู้นำวัยวัตถุดิบ มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และการวางแผนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.29

5.4 การวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้รวบรวมข้อมูลด้านความรู้และปัจจัยที่จำเป็นในการพัฒนาศักยภาพด้านโลจิสติกส์การส่งออก โดยได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 3 ความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ความรู้ด้านการส่งออก	3.61	1.21
2. ความรู้ด้านพิธีศุลกากร	3.50	0.92
3. ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก	3.60	0.81
4. ความรู้ด้านภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก	3.10	1.16
5. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน (คุณภาพถนน, การขนส่งทางรถไฟ ฯลฯ)	3.72	1.11
6. การใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานเพื่อการส่งออก	3.81	1.08

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือในด้านการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานเพื่อการส่งออก มากที่สุด มีระดับคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.81 รองลงมา คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน มีระดับคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.72

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลจากผลการวิจัยด้านศักยภาพในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

จากผลการวิจัยด้านศักยภาพในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่าศักยภาพที่มีความพร้อมต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่ การวางแผนที่ตั้ง

คลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้า มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 กฎระเบียบด้านการส่งออก มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 และการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศ มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 โดยแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทั้ง 3 ด้าน มีดังนี้

1) การวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้า

การวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้า เป็นการตัดสินใจที่มีความสำคัญ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการดำเนินงานโดยรวม เช่น ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ค่าจ้างแรงงานในการขนส่ง ทั้งนี้ถ้ามีการตัดสินใจการเลือกสถานที่ตั้งที่เหมาะสมทำให้เกิดการบริหารกิจกรรมเหล่านี้ด้วย ต้นทุนที่ต่ำลงเกิดจากความสะดวกในเรื่องของการจัดส่ง การรับสินค้า และการดำเนินการทางด้านบุคลากร และการจัดเก็บสินค้าที่มีประสิทธิภาพ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้า

แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้า คือ การจัดอบรมและส่งเสริมความรู้ด้านการวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้าจากหน่วยงานของภาครัฐ/เอกชน เพื่อช่วยให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้าของกลุ่มได้

2) กฎระเบียบด้านการส่งออก

ในการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ ผู้ส่งออกจะต้องทราบเรื่องที่เกี่ยวข้องหลายเรื่องเพื่อประโยชน์ในการทำให้ได้กำไร โดยเรื่องสำคัญที่ต้องเรียนรู้ คือ กฎระเบียบด้านการส่งออก เพื่อให้การส่งออกดำเนินการได้อย่างถูกต้อง สะดวก และรวดเร็ว โดยปัญหาที่เกิดขึ้นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ ขาดความรู้ด้านกฎระเบียบด้านการส่งออก

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกฎระเบียบด้านการส่งออก คือ การจัดอบรมและส่งเสริมความรู้ด้านกฎระเบียบด้านการส่งออกจากหน่วยงานของภาครัฐ/เอกชน เพื่อช่วยให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานด้านการส่งออกให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

3) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศ

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศ เป็นกิจกรรมที่จะทำให้ทราบถึงต้นทุนการดำเนินงานด้านการส่งออก กิจกรรมที่ก่อให้เกิดคุณค่า และกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดคุณค่าเพิ่มเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากิจการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ ขาดความรู้ด้านระบบการคิดต้นทุนการดำเนินงาน และการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศ คือ การจัดอบรมและส่งเสริมความรู้ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจากหน่วยงานของภาครัฐ/เอกชน เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถวิเคราะห์ต้นทุนได้อย่างถูกต้อง เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้ไปใช้ในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป และเพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนอกเหนือจากการได้รับการอบรมและส่งเสริมความรู้จากหน่วยงาน

ของภาครัฐ/เอกชนแล้ว ภาครัฐควรสนับสนุนให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาศักยภาพของกลุ่มจากการเรียนรู้จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จในด้านการส่งออก ทั้งภายในจังหวัดและนอกจังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของตนต่อไป

6.2 ข้อมูลจากผลการวิจัยด้านปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

จากผลการวิจัยการวิเคราะห์ศักยภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ พันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจกับผู้นำหมู่บ้าน และ การวางแผนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตามลำดับ ซึ่งพบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1) พันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่ม

เป็นการแสดงให้เห็นว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญกับพันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน การมีพันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่มที่ชัดเจน มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์นั้นๆ จะเป็นการส่งเสริมให้หน่วยงานและองค์กรประสบความสำเร็จ

2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจกับผู้นำหมู่บ้าน

เป็นการแสดงให้เห็นว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญกับการมีความสัมพันธ์กับผู้นำหมู่บ้าน การมีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจกับผู้นำหมู่บ้านที่ดีจะสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น การมีต้นทุนในการบริหารจัดการสินค้าคงคลังที่ลดลง มีประสิทธิภาพในการวางแผนการผลิต สามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามแผน เป็นต้น

3) การวางแผนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

เป็นการแสดงให้เห็นว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนเห็นความสำคัญของการวางแผนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการควบคุมต้นทุนในการดำเนินการของกลุ่ม และทำให้สามารถวิเคราะห์หาแนวทางในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพการในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่อไปได้ และจากข้อมูลที่ได้รับจากงานวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของอดิศักดิ์ กรณณรงค์ (2557) ซึ่งทำการศึกษาค้นคว้าประกอบของปัจจัยการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง สอบถามความคิดเห็นจากเจ้าของกิจการหรือผู้จัดการร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พัทลุง สงขลา และกระบี่ ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ปัจจัยการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยการบริการ กระบวนการสั่งซื้อ การติดต่อสื่อสาร การจัดการสินค้าคงคลัง การจัดการโลจิสติกส์ย้อนกลับ การขนส่ง และการจัดการคลังสินค้า

7. สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยการวิเคราะห์ศักยภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาศักยภาพและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ และแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้วในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 123 ราย จากจำนวนประชากรทั้งหมด 172 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรดิตถ์, 2561) โดยวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกของกลุ่มตัวอย่างเกิดจากการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Robert V. K. and Earyle W. M., 1970 อ้างถึงใน อีริวดี เอกะกุล, 2543) กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% และระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 5%

ผลจากการวิจัยพบว่า โดยศักยภาพที่มีความพร้อมสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ คุณภาพของถนนเพื่อการส่งออก การบรรจุหีบห่อ และคุณภาพของบรรจุภัณฑ์สำหรับการส่งออก ตามลำดับ และศักยภาพที่มีความพร้อมต่ำสุด 3 ลำดับ ได้แก่ การวางแผนที่ตั้งคลังสินค้า/ศูนย์กระจายสินค้า กฎระเบียบด้านการส่งออก และการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ พันธกิจ/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจกับผู้นำวัยวุฒิ และ การวางแผนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตามลำดับ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือในด้านการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานเพื่อการส่งออก มากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2554). รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดอุดรดิตถ์. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://www.sceb.doae.go.th/Documents/datachw/อุดรดิตถ์.pdf>
- กรมประชาสัมพันธ์. (2559). ความสามารถด้านโลจิสติกส์ของอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2560, จาก http://www.aseanthai.net/ewt_news.php?nid=5862&filename=index.
- ค่านาย อภิปรีญาสกุล. (2537). คู่มือแก้ไขปัญหาโลจิสติกส์เพื่อการนำเข้าและส่งออก. กรุงเทพฯ: โฟกัสมีเดีย แอนด์ พับลิชชิง.
- _____. (2555). คู่มือพัฒนาความสามารถด้านโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมและการเหมืองแร่. กรุงเทพฯ: โฟกัสมีเดีย แอนด์ พับลิชชิง.
- ฐาปนา บุญหล้า. (2551). คู่มือการตรวจประเมินโลจิสติกส์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รวมพล จันทศาสตร์ และอัสริยาภรณ์ สง่าอารีย์กุล. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อต้นทุนโลจิสติกส์ของไทย กรณีศึกษาผู้ประกอบการด้านโลจิสติกส์ที่จดทะเบียนกับสมาคมผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 9(1), 8-15.
- แลมเบอร์ต, เดาก์ลีส เอ็ม. (2547). *การจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- วีรวัฒน์ มณีสุวรรณ, และธนัญญา วสุศรี. (2557). การจัดการกรีนโลจิสติกส์กับศักยภาพของผู้ให้บริการโลจิสติกส์ไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มจร.*, 37(2). 215-226.
- สิทธิชัย ฝรั่งทอง. (2553). *ขับเคลื่อนโลจิสติกส์ด้วยการตลาด*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- อดิศักดิ์ วรรณรงค์. (2557). การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของร้านจัดจำหน่ายวัสดุก่อสร้างในภาคใต้. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 7(1), 65-72.
- George, D. & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference. 11.0 update. 4th ed.* Boston: Allyn & Bacon.
- Stock, J. R., and Lambert, D. M. (2001). *Strategic logistics management*. Singapore: McGraw-Hill.